

D·HENRICI GLAREANI·P·L·CARMEN DE

Pugna Confœderatorum Helvetiae

Commissa in Nafels cum duce

Austriæ Leopoldo, ~~anno~~ Leopoldi I. ad Sem.
pachiu*misi* F. A. Domini M. CCC. LXXVIII. die 9. Apr.

Inclita magnanimum scripturo bella uirorum
 Sed mihi diuinum Musæ abduxere furorem
 Castalides, liquidosq; amneis de rupe fluentes
 Aonia, quare nos d^o clarissima cœli
 Lumina, quæ superum mensis accumbitis æuo
 Perpetuo, in mea uota pcor, Fridolini sepulti
 Ductor heri, & præsul pudibundis maxime natis
 Hillarion, patriæ domini, sanctiq; penates
 Ardua terribili splendescens GLAREA fronte
 Alpimis major scopulis, sublimis in auras
 Concreta aethereas, Tigurinag; cacumine uisa
 Vere nouo rutilq; qn Sol percudit orbem
 Et lenuem radijs quoties ferit æra tangis
 Mons caput & uertex, mons cui nome Adula
 Primus ab astrifero collaphis aethere diuis
 (Qui Christi imperio miserac cunant? in oras
 Vertere iter) durg, Saxosam ponere frantem
 Conspicitur, pedibusq; humeros onerare ualentes
 Hic Pindum supat, Rhodope mage celsus & osfa
 Caucasosq; mites cumq; alto lemnist Olympos
 Dij quoties bibulæ caput erubuisse minatum
 Tangere, & in medio trinerunt otia nubes
 Scilicet hic arcæ pulchras, Tigurinag; longag;
 Mœnia, monticulosq; tuos Scaphusia tello
 Prospicit, & lapide ingentisq; cacumine turres
 Huic monti tria sunt inq; primum ferrea moles
 Vulcano & Bronti, Steropiq; remisit arandum

Obtusum est aliud: postremum longius errat
Ventrosum, et latere inturget, dorsoq; tumescit.
Mira horum natura inquam, nix vertice semp
Incubat, & nulla ui mobile corpus adauget.
Hic glacies, canumq; gelu, intractabile frigus
Et nuda aestate, & dum sol fugit exul in austros
At radix, teneras molli cum gramine uiles
Producit, tecum croreas dat tunc mole colores.
In media steriles impexi gignere frondes
Vix audent pini sordentib; undig; lustris.

Hic quondam, dum ignava Deorum Idola per orbem
Contrita & celebris incundaq; fulsit jesu
Religio, luci illunes cessere tenebrae
Constituit hic Manors, socios præterrity omes
Convocat, ore f uolant flammæ dum lumina uerlit,
Scintilla radis tremula spaciatur in auras,
Ira aderat frendentem oclitos constringere dentes,
Et linguas vibrare leues, oculosq; uidisses
Iam glanco, iam cœruleo turbare colore
Eumenides tria Gorgoneis suffulta uenenis
Monstra ruunt, rancorq; Deum clamore salutat
Nox erat, & liquidus mulum letitra per orbem
Lora regens somnus, requie mortalia dulci
Pectora mulcebat, tellus obducta tenebris
Vix rutilas uidit, caelo splendescere stellas

Tum gemitu Manors, o secla infanda reclamat
O jouis imperium casulae, quam nemo salutat
Quamq; greges mille subeunt, conforme, plus.
Illi, Ambagi paruoq; simillima gyro
Perdidimus vires, Gyaro concludimus, Euro
Vexamus, nihilq; minor conuentio nostra es^t.
Heus solij fatis trahimur, tentemq; & ipsi
Quas res diva premit, tales auertere pestes

Tum breuiter sata nocte, Deo respondet oborto
 Ip̄sa ego pallentis fingam medicamina morbi
 Ip̄sa potens h̄nig fidas adhibere medelas
 Nec dubites: moui Turnum aduentante Latinū
 Enea, potui Rutilos opponere Teucris.
 Die quōt̄ies tellus nōstro concussa furare
 Fernerit, & pelagus Romano sanguine mixtu
 Sub Zephyro, subq; Eoo diffluxerit Euro.
 Sic ait, & gaudens querulum ē penitralib⁹ imis
 Gradius pater eructat risum, gemitumq; remittit,
 Atq; ait: O magni Alecto gratissima proles
 Plutonis, tua magna potentia (nouim⁹ m⁹)
 Quæ sit, tu modo quæ facies, aduertere diocebo.
 Austria bellipotens iamdudum milite fesso
 Heluetijs toties gemuit malefuada sub armis,
 Dux belli & princeps Leopoldi nomen habebat,
 Ingentem populum, & proceres sine fine supp̄bos
 Iniussu quando arma suo, dum bella capessunt
 Amisit populum Heluechio mucrone sepultum
 Ip̄se suam duris cervicem imponere rebus
 Handquāq; erubuit, majori turbine litem
 Ingressus, querens vindictam sorte suorum
 Sollicitus, ceu pastor oves si forte luporum
 Perdidit insidijs, custodi culpa recenti
 Pingoitus, absentem sese increpat, omnia torq⁹.
 Crimina in excitum parva mercede laborem.
 At tandem turpi populo formidine puls⁹
 Occubuit gentem, quam uī querebat, habebat
 Omnis sp̄s Austriū Leopoldo rege sepulto
 Decidit, & uarijs ululans singultib⁹ urbes
 Ultorem natum, magi pietate parentis
 Instigant alij, nonnulli bella uetabant,
 Ip̄se sed ingentem patrio Dux nomine turbam
 Conglomerat, populos duros, belloq; potentes.

Pax q̄sita locis secuit discordiam ubiq̄.

Nos igitur noua molimur, noua bella struēm⁹
 Prælia rursus eos, vñſus certamina turbent
 Ambigua, Helvetios tristis vexabit Erynnis
 Tug⁹ facem rigid⁹ flagrantem fīe ſueuo.

Ipſe ego coniungens contraria semina fundam
 Cetera ſcis nec eges gradino docte magisbro
 Consilium partiti abeunt, ſociosq; relinquent.
 Et iam Rhœteis Alec⁹ deuolat oris

Norica regna uidens, latē & circumſpicit urbes
 Vindelicas, legit æternis frigorisq; Alpes,
 Atq; Iſtri & Rhēni poterat concendere fontes
 Proximazg; Helvetijs adiit tandem oppida muris
 Ut ſibi vñdiciſtam q̄rant, ſnadietq; inbetq;
 Inuidiam occultam, & furiale p̄ ossa ſuenenu
 Inspiran⁹, polit arma viris, præbetq; Sagittas
 Ira furorq; amidam non ſano turbine mentem
 Præcipiant, innat Helvetios uidiffe nouales.
 Gaudet equo juvenis, ſenior fulgentib⁹ armis
 Gaudet & Alec⁹ ſcelq; hoc ſuafſſe iuuentæ.

Est locus, antiquo Germani nomine Wesen
 Nominitant Austris quondam gratissima tellus.
 Oppidulum ſaxis, & tino marmore ſepsum,
 Affixumq; acri ſummo cum pondere monti
 Cen quærula in ſcopulo niāum ſtruxiſſet hirundo
 Cui lacūs ad lœuam Squamosis undiq; turgens
 Piscibus, æternis tellūs yæc fontib⁹ ſundat
 Huic contra poſita eſt, atq; p̄ regione reſedit
 Glarea mole ingens, de qua benuere uelutum
 Glareade nomen duro erg⁹ aspera bello
 Non pugnis, non hœrculea perterrita clava,
 Stet ſolido, ut contra fluctu immobile ſaxum
 Spumiferos, aut ſtet contra Marpesia cañex
 Dura ſilex, humidæ Borea ſpirante, pellax.

H1
3.

Sed locus iste fuit Glareano turbidus agro
Totumq; infestans, vix latus in aere corus
Vix pecudes caulis summisq; in rupib; orni
Præde amidus, præda arrepta se miles mertes
Contulit in muros, nec null decernere campo
Fata, sed evubuit caput obiectave periclis.
Hybleis ueluti dum apibus cælestia adedit
Dona, fauos dulces, redolentiaq; arua posus
Stellis multicolor, scrobiq; caput abdidit altis
Dum fugit, gaudetq; dolis, nimityq; rapinis
Sæpe ægre tulit hoc Glareang miles in hostie
Primus ad id socios, Tigurinag; mania in arma
Excitat suscitat, & celsa piscoſo in fonte Lucremam
Uni aderant sati gens magna de stirpe Typhœi
Obdura, quos è Scythicis summoverat antris
(Seu manus Gothum geno hoc Aunumue fuisse.)
Horrida saenies, qua non truculentior orbe
Turba ruit, tandem Christi plebs effera tandem
Sub iuga ceruicem, collumq; subinduit aris
Suicq; ad haec operat, solito celerare sub hostem
Ipseq; Syluanus Romano sanguine creto
Bella mouet gaudetq; hasta subnixus acuta
Tum qui primus adest Semp Tuging in armis
Feruida iam fugiens astas tellure potitur
Torrensq; exhaustos urebat Syrig agros
Igniuomum cœlo torqbat candid phœbum
Erigone, Nemæaq; feram dimoupat acret
Heluetias turmas, fulgentiaq; arma midissas,
Tollere clamorem in Cœlos vocesq; sonoras
Spargens, & in campo saenar vibrare harissas
Tela mouere manu, muro insultare rebelli
Vulnificas crisper hastas obuolwre gyro
Mucrones, axare cauo fermenta fragore.

Oppidulum oppnegan, quis evertere durum
 Et saxis & aquarum moventi gurgite cinctum
 Arx erat huic propior, uiri quam difflua staoni
 Ostia circundant hinc atq; hinc aetherius pons
 Imminet & medium molem suspendit in undis
 | Huc propius socij saxis tormenta rotundis
 Agglomérant, gnorulum pemebunda boarda fragore
 Octo boni
ueris | Dat, stridet globus eiaculato, & ardua muri
 Fundamenta quatit, munit resonabilis Echo
 Rupib; & montes strepitus consurgit in altos
 | Et reboant sylue, sonifug; exterrita tellus
 Murmurat, ingemuitq; imis spacioſus in undis
 Piscis, & aëriæ fugient à ſrade uolucres
 Alta in præcipiti stabat magno aggere turris
 Pro muris, ſuicq; cerni unde exercitus omnis
 Et poterat tela in socios emittere tutus
 Hostis, in auulso ſaxo, murisq; Superbus
 Hoc Loritus, duriſq; ingens paſſillus in armis
 Hand æquo tulerant anime, ſpeculantur ab arce
 Vellere ſublime infesto cum hoſte cacumen
 Tormentum trutina penſant, fulmenq; ſonorū
 In turrim iacunt, lapis ecce per aërā ſtridens
 Sibilat, & turrim, clavis conuelliit ab imis :
 Illa ruit, ſonitumq; irahens ſub ægnora late
 Concidit, & tumidas gemini diuerberat undas,
 Sic gaude, Loritus dixit, ſic lude potenti
 Heluetio, rege uela lubens patris Emoſiſgi
 Haec ait, ecce ruunt ſotij per tela, p undas
 Et muros ſcalis, & propugnacula multo
 Milite præcinqunt, gradibusq; ad culmina ſcandunt,
 At Sueui contra lapides, & ſœua deorsum
 Fulmina contorquent, hoſhi teſta alta petenti
 Obiiciunt, totumq; arcis de ſede cacumen
 Diffugit Alping caſum, nudataq; rufus
 Culmina in patria, flamīſq; ardentiō urget

Nec poterant

42

Nec poterant Aus'lii ravidum sufferre tumultum,
Iaruma procumbit, labit alto à cardine possis,
Tum uicti, dedunt uictori protinus arma
Dura uelut taurus taurum in certamen amantem
Comitet ambigua pugna, lucluq; cruento
Suciq; extremas fudit magno impete uires
Tandem uicto abit, pmit ausum pectori sœnum
Oppidulum audierat refugos ex arce sodales
Et ruptam turrim fædatq; mœnia tub^e
Jugemuit uoluens q; sint facienda cadenti
Signa sub excelsis uidit uolititia muris
Atq; arcem captam, & socios certamine uictos
Non andet contra nec mult desistere pugnis
Horridum in Helvetios iaculum telumq; coruscū
Torserat è muris Rudolphumq; ocyus ~~atq; acre~~
Sternit huius Loriti fralrem latalis arundo
Prouolitat stragemq; trahit multisq; trucidat
Tum sotij celeres crepitantibus undiq; saxis
Arripunt iter ad muros flammisq; furentis
Inutiunt teclis alij clamosa recocto
Sulphure succendunt strepitu tormenta sonoro.
Substridet calor in cœlum, globi igne retrusus
Æva per tenuem furit, & data mœnia muri
Alta qualit, hirresq; in partes diuidit amplas
Ast alij muros scandunt scalasq; gradatim
Appendunt, fossasq; ingenti pondere complent
Hinc atq; hinc duro Vesuvia pergamia conto
Suffodilunt, innat & leviorē iungere destram
At Suevi implovi, quid subnolueret contra
Aut iacere aut possunt Alpino opponere targit.
Pugna ferox inculis, lapide intolerabilis, hastis
Æstuat, & telis muros camposq; sagittis
Compleat, inaudita turbabat sidera lucto.
Cen rapidis fulice certent cornicib; uncoe
Rostra inuant panda, atq; unques laudant adunci,

Curna atq;

Curna abrox mouet ora furor, clamore recurrent,
 Et uacuum leuib⁹ conturbant aera plumis
 Garrituq; frenum gnatunt, strepituq; canovo
 Sic fortes Austr⁹, & duris nutrit⁹ in armis

Osse: Heluetis nulla hic mora nulla potentia dormit
 Sed crebro lucis, creber song æthera pulsat
 Igneus arma mouet, furor, ira, cupidus mentem
 præcipitant hostisq; hosti għarriq urget
 Sænig: & tandem iaculis oppress⁹ onustis
 Concederat murs, nutant furrita Sueui
 Mania & ingenti procumbunt impete turres
 Sublimuere Austr⁹ patrios accumbere muros
 Dum uidere hostemq; oes uicisse penates
 Pænituit sceleris, pugn⁹t arma hūlisse quotannis
 In prædam pndet & toties ualasse nōiales
 Hæluetis agricultas unco (res improba:) avales
 Confadisse simul uolumt sclera acta farentum
 In Suicos uolat in conspectu hostilis imago
 Et Glareang Ager ferro uastat⁹ & igni
 Succlamat pacem, fortissime uictor
 Heus Alpine feves parta est uictoria, parta psl,
 Da ueniam nichis turbasq; ignoſce cadenti
 Exposcis pacem cum te uictoria fallit
 Contra Alping dixit quam tute negare petenti
 Ansus es, insulso strepitatis qd Sueue sussurro
 Antea pax prenda tibi quam poscere ab hoste
 Victore aut̄ aliter patrios defendere muros
 Illi iterum ueniam regitant rursg⁹z poposcunt
 Indicias, iterumq; iterumq; ea uerb⁹ reclamant
 Hæluphiq; in officium uictoris honesti
 Denicit ueniam dare & hosti parcerē capta
 Ambiguus stetrat, pacem num ferret an arma
 Sed nicit pietas genuinag⁹ pectore Virtus
 Quod laus nulla uiris de strata prodeat hoste
 Sat, potuisse, putat summo seruasse Tonanti

Vindictam.

Vindictam, si non desistat ab arte Sueno
 Inuidam, ueniam dabimq; pceptaq; uicto
 Iungamq; certe qui non nisi pulsus, amicq;
 Omnia pmittens, dum latum fluctuat æquor,
 Per superos iuro, perq; ignea Sydera Cæli,
 Sneus ait, Tibi me totum fortissime dabo,
Quæ mea sunt, tua sint, miserere multe iacentis,
 A domib; phibe flammas, iemengz uocacem
Quicq; id est dominum te, fernis adpetta, salutat:
 Talia clamabat lachrimas, allosq; ciebat
 Pectore singulto, fletusq; exstirat imo,
 Credita res insurando, pastilloz ridet
 Sacramenta dabat, grauiorq; hæc addit ore
 Gens inuida, quib; nifil est, quam præda, negoti,
 Et uastare agos, gregibusq; illudere capillis
 Colla iugis subde, & fastig depone suppos
 Odorant superi inflatos, odere bumentes,
 Despicit inustæ cœlum, tremit unda dehiscens
 Telloz prædonem, monitoz, non spernere cælos
 Disce, & in excelsis hostem non temnere muris
 Sic ait, inde legunt socios per mania firmum
 Præsidium, partos qui possent cingere muros
 Victores abeunt: Tygninos lucida viuui
 Unda Magi uestat classemq; per æquora ducit
 Inde Lucerking, Syluanusq; ardug armis
 Tuginusq; potens, montis per culmen adulæ
 Agmen agunt læti, patriam loca chara renisunt
 Ast Vri, suiciq; per alta cacumina cliui
 Ad lænum Alpinas sedes arcesq; salutant
 Omniq; una salto, omnes uictoria ouantes
 Dulichius ueluti portas si comis Ulysses
 Penelopen castam, & repetite littora terræ
 Conspiceret, seu dum in cineres Neptunia Troia
 Versa est, Atrides gandet, Romang in armis

vt fugacem

Utq; fugacem agitat partum conferruit iudum
 Imbellem, Maurumq; trucem, Pœnumq; rebellum
 Dum redit exuuijsq; inimici splendido hostis
 Lætus equo fertur, populumq; patresq; salutat
 Interea Alecto, gradini iussu parentis
Hæc istud
 Implorat bellum horrendum, durissima Rheni
 Prælia Mauorti recitat, facienda futuris
 Temporib; quæ sunt breviter quoq; facta recenset
 Hælvetij oppidulum seledto milite, dixit,
 Oppulerunt, uisu muros uigil undiq; cingit
 Inueniunt Auslvi causam, nam subdit' illis
 Rescindetq; seras, tolletq; repaula portis
 Proditor omnipotens, pœnas discrimine tanto
 Alpini dabitis, rati amico cùmbere lecto
 Sic ait, inuentis gaudent, discedere parant
 Thracas adit Mauors, Gethicis ueneratq; in aruis
 Alectoq; patrem, tenebris, noctemq; profundam.
 Iam glacialis hiems, niuea sub splendida fronte
 Et Borea gelido, & saeuis Aquilonib; amnes
 Asperat in glaciem, uolucres Hebrasq; Hypanisq;
 Perdiderant cursus, Scythicisq; Barysthenis unda
 Arua rati, curru superant: iam saeuia timescens
 Ora Lupi pastor, caulis pecus omne reclusit
 Plumosaq; negre pennas pia mouerat ales
 Aera p gelidum, sine crinib; alta ferarum
 Sylva tremit, totum Tanacis Tanaïs Maeoticasq; imda
 Frigore uestierat, uix Thyrsges, Indi.
 Tunc erat, nix hori Arabum, Meropsq; coloni
 Hydrophorus solem Cælo ducebat aperto
 E regione Zeg rutilos hirsutior ignes
 Occulerat, Tanusq; ortum, cauda improbus unca
 Scorpiq; occasum tenuit, fidutia uicto
 (Hen stultos animos, gentem in sua fata ruentem.)
 Oppidulo subiit, Suenis clam nunotia mittunt

foedifragi

Fedifraei, ueniant, portas aperire reclusas
 Et lacui oppositas ausint in puppib⁹ altis
 Aduolent, & uasa tegant uinaria fraudem
 Nocte per obscuram tacito cum murmure Lunam
 Lætior hand unq; Sueus, furibunda sub armis
 Pectora subfultant, uolitansq; in bella Brigant⁹
 Aere cauo uocem iastat, commouit Acromos
 Et Venetas undas, hirsutoeq; aomina Sylue
 Herciniæ, & rigidum rigido cum Marte Yllingu
 Cætera turba fuit Rheno collecta p illos.
 Deuenere lacum, curuis uada cœrula lembis
 Proscindunt, remisq; frequens diuerberat undas
 Phœbus anhelantes, pelago sopito Ibero

Mersit equos uersu celum ignea Sydera fundit
 Orbitq; obscuram traxit Titania noctem
 Illimemq; umbram, siluit per mœnia fusus
 Heluetiq;, sopor & fessos oppreserat artus
 Confusus insurando Glareans amico
 Atq; alij, non arma putant, non stridere marte
 Ianq; Auctrina phalanx, propior candente fauilla
 Signa dabant, portiq; insultans p ditur ampla
 Improb⁹, accersit tacito sequa arma susurro
 Perrupitq; seras & ferrea robora laxat
 Ecce runnt audi, cen dum vesana rapaces
 Canturbatq; uritq; lupos Aquilonib⁹ aspris
 Esuries, dum sænit hiems, dum frigid⁹ æther
 Forte casas ouium pastor male clausit hiantes
 Illi audi præde, concurrere ouilia circum
 Ingressumq; parant, tandem resupina recumbit
 Ianua, lanigerum male custodita popellum,
 Fit uia, ui gentem imbellem panidamq; trucidant.

Non aliter portis Suei bipatenib⁹ astunt,
 Impeteg⁹ immenso subeunt & strata uiarum
 Milite crudeli complent, dom⁹ ois iisdem
 Cingitur, oppidulum sænis fortum æstrat armis
 Succubunt

Succumbunt uigiles Viesen grata salutant
 Agmina, se socios praedae illatibilis adduxit.
 Hora aderat, qua prima quies infessa labore
 Membra tabat, somnusq; gravis latissimus undat,
 Ecce sed ante oculos patriæ Rudolph⁹ amore
 Percity, insomnis dubia mortissima umbra
 Pastillo uisus, lachrimasq; uigere tenet
 Transfossus quodam iaculo, teloq; furenti
 Atq; globum manib⁹, uulnq; ostendit hincum
 Sardiculam barbam, cretoq; cruore capillos
 Calosafq; mang ulro pastilly eidem
 Verba dabant maestosq; gemens haec p̄didiit ore
 O Lux Haereticæ, Spes o fidissima Suicūm
 Fida salus acri Glareano fidus in hostem
 Vnde optate ueni patriæq; oblite laborum
 Cur fessos linguis? quib⁹ q; Rudolphe sub armis
 Vulnera tanta geris, q; te post bella subiusti
 Oppiduli, post infinita pericula genitis
 Infensi afficim⁹ quid nē sibi vulnera monstrat?
 Ille nihil, sed plus mirat uana rogantem
 Et querulos fundens gemebundo pectore planct;
 Heu tibi q; medit inter tela inter & hostes,
 Stercis, ait, fuge & e capis te surripe pectus,
 Murus habet Sueuos, hostisq; a culmine nrōs,
 Præcipitat, uitamq; fugat, petroq; colore
 Omnia commaculat, fuga det pastille salutem
 Infelix nescit casum Glareana sinistrum
 Infandum euentum, sceleratosq; insup auro
 I refer, & patriam Fridolini nomine claram
 Cinge, aderit temp⁹ Sueuina resurrevere bella
 Me monuisse sat est, & te meminisse iuuabit:
 Sic ait & uacuam subito discessit in auram.

Interea.

Interea cæca turbantur mœnia pugna

Et strepitus armorum, & turbidus iminet horror
 Excuditur uiso, cernitq; abÿsse figuram.
 Pastillus, dominamq; domo, qd in urbe, qd istud,
 Qui casus quærens, quænam forbita rogabat
 Arma amens rapuit, sese è penetralib⁹ effert

Ecce autem Austrorum manibus dilapsus onus his
 Scudus, & hoc ait, ô Pastille moraris in æstu
 Tē quoq; comperto moribundum & Marte furens,
 En quo lœta ruit nostris fortuna periclis?
 Venit sacra dies, quo in nec vincere Suenos
 Nec posses illis, uires componere nostras
 Vrget amor patriæ, gentem effugiisse nefandam
 Sit satis, Hiec ait, & Saltū scelerata senecto
 Mœnia tum supant, sen quod matrona iuvarit
 Per funem missos, sed quanis sorte redemptos
 Per pontem aux iliner phibet, phiantia stagni
 Hostia tranandum uobis, res impba luciū
 Scudus ait, q; nec sum pīcis, sed tamen undis
 Nare paro, moriamur, & alta pīcula mortis
 Pro patria subeamo, ego ipse subibo labore
 Tu sequere, intrepid⁹ dextram collo in iace nostro
 Quo me fata ferunt, idem & commune periculum
 En salgo nobis, eadem fortuna duob⁹
 Dixit & ambiquis corpus concesserat undis
 Pastill⁹ sequit⁹, uic iam capita alta uideres
 Membra mari subder, sulco uada rauca fatigant
 Littus adest: Subito tristes Glareana salutant
 Pergama, facta pridem populo, patrib⁹ recensit
 Quæq; futura putent Austrina resurgere bella
 A Loxto admoniti, patriam armis cingere canū.
 Tum proceres mœsti, uallem circundare muro
 Ingenti, à mente ad monte, iam robore querno
 Iam saxis, valido ia propugnacula clauso
 Instituerunt, unde arceret catapulta Suecum
 Antea fossa ingens, fluvio suppleta recenti

Corniger

Cormiger æthereo torquebat taurus in orbe
 Phœbeos iones, spacio successerat impens
 Scorpions oppoīto canda uirosus aduncor.
 Et calor accedens, alpino grato in arvo
 Fuderat humentes sumo de monte liquores
 Fugit hiems, subiit uer, lato optabile mundo
 Temp̄o erat, florebat ager, properabat & astas
 Lucida, per dulces suavesq; in sidera odores
 Iam fundebat hymen, uiridi uiuentia cultu
 Omnia gaudebant, blanda possederat horto
 Quicquid olet, spirat casiae, florum oia plena
 Consilium Alecty, & seditiosa per urbes
 Factio Sueorum uolitat, Iridensq; caminis
 Mulcibet Aethnæis, cuius scena arma parabat,
 Procig in incutem rapido ferrum cogit igne
 Gradiui iussu, iam crossopolitang in arma
 Villingum vocat, & Villingus Doggia castra
 Doggij oppidulum quod corni nomine, adornat,
 Quicquid in his poterat, fustes, contosq; minaces,
 Beltegrisq; hastas, aut tela uolantia ferre,
 Præcipitans ruit & Glareano illudere gaudet.
 Iamq; ascendebant uallem, Veseng id ipsum
 Conspicit, oblatumq; in muros accipit agmen.
 Et iam prona dies, dulcesq; inducere somnos
 Nox pperat, duros hominum miserata labores,
 Adiuinquant se epulis Suevi, dapiensq; futuris,
 Craterisq; onerant menses, paterasq; coronant:
 Atq; ardens trubib; dependit Lyctus pae acernis
 Lumine tum tenebras tremulo funeralia pellunt.
 Hic iam læta cohors animos lenire parabat
 Hanstib; ampla ruunt Lenæi pocula Bachi,
 Massica sputabant cyathis cretaeq; trullis
 Vina, merum spirans, Thalio dulce sapore

Contendunt

Contendunt qui plura bibat, qui fortior hanſtu,
 Cuppa freqüens labijs, uacua & resupina recumbit
 Infaciem, crater ſpumans centena repletat
 Ora, nec his audi foedata eſt ſordidoſe ventris
 Inglunies, hos ſi midreas hamineſne frereſne
 Siſt, dubites: quo non ſordentia pectora aduris
 Vini ſacra ſilis, que tanta iſania uenſtas
 O bibuli foedat mentes, dementia nulli
 Admittenda feræ, ne dum cui ſancta tonantis
 Effigies, cuiq; paucis natura fouetur,
Ecce Sed immenſum media teſtudine teſti
 Venire caduſ tumido ponunt, illi ocyus lauſto
 Succedit grauior, iadūdum limina pleno
 Amne nutant: nant & bibulorum pectora uino,
 Intus uix animæ hute, cor, pulmoq; anhelq;
 Irrequiaſta mero, calidum legerē uaporem
 Incerebrum, cantare parant ululando uomuntq;
 Ut quondam flueſtu ſocij fallacis Ulyſſi
 Tyrrenio Solis mirati & limina Cyrces
 In naxias uertit Circea potentia formas
 Hospitio acceplos caſum, plorare ſinistrum
 Enixi reboant, ululantq; humana feriniſ
 Pectora corporib; geneſim mirata nefanda.
 Sic illi: uitrea in cœlum iam pocula ſurgunt
 Iam curæ fugiunt, rigido ſunt cornua ſeruo,
 Auriculæq; Midas domino, bis quatuor ung
 Sufficiat, clamat, uasa leuat, blandis patera ligrib; alter.
 Subleuat in cœlum, Salve mortalib; ing
 Dulce refriegerium, noſtræ Spes maxima uitæ
 Dixerat, & ſitiens patera ſe proluuit ampla:
 Stultior eſt alij, propino q; trib; ung
 Sufficiat, clamat, ſuicis: tum proximus hanſit
 Impiger, & ſocios circum clamore requit
 Conſimili, nulli modo tres, ſed dena uiorū
 Corpora partiri gladio, & tondere parat.

O. Stultos.

70401
O stultos bibulorum animos, o pectora Bacho
Capta, ehen qd non possunt: quod si bibere esset
Vincere, si cyathis leuior mons Glaream in altu
Atq; Rhodium Lycijs uoluisset pting oris,
Saxaq; Sardas nutu Lilybeia in undas.
Iamq; dies strepito bellii misura tremendos
Exoritur, rutilum phœbœa lampade tælum
Sydereos ignes, & sole luna recta fœrat,
Æstuat oppidulum, Glareanaq; mœnia Surgens
Ardet adire, citum autem credula turba redire
Negloit, insano gens effera mota furore
Panduntur portæ, Specula tibicim abalta
Dat lituo sonitq; claroq; per æthera boatu
Muquit: ecce ruunt egres, peditesq; frementes
Cen pastor pecudes in prata recentia ducens
Signa canam videat montana vertice fagum,
Tusuriog; aptam, subit atq; examinat uico
Tecta pedo neu qd dolg, & latet impbg error,
Ecce sed obscuro furibundum sænit in antro
Monstrum, atq; erumpit subito uentrosg; asylq;
Inuadens pecudes: Pastor miralq; manœ
Stridentem, truncog; cano tanto imbebe ruptum
Quid faciat nescit, pestem quo diffugat Abram
Iam saltu pontem exupant, uesana libido
Confilium suadet, dentata robora serræ
Scindant, clamant, prudentemq; retinere ponte,
Dum Glareana fœnam turma atq; exercitq; ois
Suicorum capiunt, simul unda novet, simul ipsi
Orco mittent: res sic pœnæ nouatur
Ex templo accedunt, rasere pilasq; stylosq;
Pendula sublimi nutabat machina cœlo
Subrisere dolui, atq; inuenta fraude fremebat
Interea campis spaciat? læta iuuentus
Hinc atq; hinc glomerantur eq; peditesq; polentes.

Decretat

Decerant, facto videas contendere bello
 Aestuat omnis ager cursu luctuq; ioco so.
 Ut læti dum uere nouo campe strigam
 Mittuntur, dum blando aere dum gramine leta
 Utq; canis dumos, saltusq; potentia odora
 Subscrutans, prig in picta molimine pugna
 Vires exerceat, præfens uentura repingat.
 Sang; propinquabat muris, pastillæ ab arce
 Prospectum, regione petit, uidet ardua late
 Atomina que uastum possent subuertere monte,
 Helleponiacis Xerxes non canto in oris
 Nec tantis niueas legionib; Hannibal Alpes
 Aggedit,² mixte munenis Pellæ Dareius.
 Obstupuit, Zartli dictum uerum esse videbat
 Hen nimium, Scudum subito, Toldumq; vocauit,
 Atq; alios, rebus q; sit fortuna gerendis
 Inquirens, alijs tam ingenti cedere monstro
 Austrorum suadent, alijs contendere bello
 Exoptant, quo Di uertant, quo numina cœli
 Quandogdem iam nulla satq; nisi unica restet.
 Illico dissurgunt, omnij; ex monte colonos
 Tum ropalo campana uocat, Favatatera sumo
 Tympana uocem edunt cœlo, concurrit in unu
 Parna manu, bello sed dura & sueta labori.
 At matres mestre, pueri, innuptæq; puellæ
 Errabat sylvis, misero montana tumultu
 Miscentur, miris canus plangorib; æther,
 Antiquas deflent sedes, dulcissima rura
 Atq; hortos ululant, charos ualedicere postres
 Ah durum nimium, glomerantur monte sub alto
 Vnde hostis cerni poterat, campusq; futuri
 Prælij, inauditum uidisses tollere planctum
 Innumerous populos tanto molimine murum
 Dum properare uident, lachrimæ aurea sydera turbant
 Interea senior Glareano milite Consul,
 Tardus quanq; æno, tremebundusq; membra te pescunt

0070401
In circum uocitans omnes, ac talia fatur:
Maxima Glareadum pubes, aisoſe ppaſo
Atq; uiri fortes, cordi res nulla timenda
Mdenamino, ſapiens fortunam temnit utranc
Nec dextra exultat, nec caſu mæret eafit iniquo,
Intrepidus quo fata ferant, ſuperiq; miniftrant:
Nos itidem impauidi maiora picula adorti
Oſotij (neq; enim immemores uos credo laborum,
Quos armis fulimq; centum, meminiffe potestis.
Quid Leopoldus agens, Austrorumq; ultior equoru
Fuderit, & noſtrum ſociorum Marte reuicto.)
Durate. & querulum gemebundo à corde timore
Trudite, quid ni olim brenia hæc meminiffe iuuabit?
Pertulimq; dominum, pīgeat timuiſſe clientes,
Pro patria, ſcītote, ois fortuna ferenda eſt,
Et noſtrōs quis nam dominoſ, ſanctoſq; penatiſ
Dormitare putat? Neq; minima diuīum
Num petimq; tentanda uira eſt, patria ipſa tuta,
Crudeles Sueuūm mores, nouiſis & hostem,
Qui lauit ſænos noſtrorum ſanguine cultros.
Si fuoimq; certum eſt nullam reſtare ſalutem,
Nec captos ducent, calida qn morte piabunt
Et captos iugulabunt, hoc per ſecla nepotes
Uzebit: dare Perga pudet, meminiſſe pīgebit
Spes ſic nulla ſubeft, niſi caſum ferre ſinistrum
O amimi fortes, durissima pectora bello
Accipite hæc memoress, aeras ſeponite curas
Fortes magna decet, immensa picula fortes,
Etiſi hostis multus multos uiciſſe iuuabit,
Gloria maior erit, Speculum pīgeimq; ap̄bum
Romani rerum domini, patreſq; Latini
Dij quoties populo malori turbine cœſo
Victores abeuunt tortis ueniffe cothurnis
(Annales id ferè palam) dum miniftrant

Atq; ſupinato

Atq; supinato campis stat laurg aratv:
 Assyrios taceo, Medos, Parthosq; fugaces
 Et persas audios, quorum si gesta recensem,
 Si lubet historiam, durosq; audiare labores,
 Vesper adest, oro maiores ponite nostros
 Ante oculos, qui nec mundum, mundiq; supmū
 Pertinuerit caput: testisq; adducit. hos his
 Iuli, Helvetios contra se prælia tanta
 Commisso refert, bello pugnisiq; duabus
 Vulnifico arma dno bis denūm millia ferro
 Prostrarunt, clypeus clypeo cres mira. uiro uir
 Inconcusi hærent, fixam tenere phalanxem,
 Immotaq; aciem: Cæsar perterrita hostem
 Obdurum, totaq; die sine fine frementem,
 Ut nec terga daret, ueniam nec posceret ipsum,
 Ipsum inq; Europæ, Lybiæq; Aliaeq; potentem,
 Degenerare pudet, maiores fmdere nostros
 Turpe foret, nobis ai ijdem, eadem quoq; membra
 Dignum aliqd laudi sruimq; si nostra nepotes
 Fama eadem tanget, q; ad nos maiorib; ingens,
 Peruuenit, q; nos ad casum cogit eundem,
 Ingens uis patriæ est, & amor cui uiuida virtus
 Subsidet, haud uentq; aut illa mutabilis aura.
 Hac perimo, uel in fortē conuelling hostem
 Vel nos setrindet, uel nos consternimq; hostem,
 Quo res cung; uelint, superas sperasse licebit.
 Dixerat, illi omnes animo formidine palsa
 Accensi, certare paves, dare tela parati,
 Pro patriaq; mori, pulchrum succensu' ardens
 Vis animo, vires duplices oriunt' in armis
 Tela polum condent, aspediumq; insup omne
 Eripiant, pugnare uelint, nec cedere multi

Seyt? Narratio
pugnat

Iam ppij

Iam propij muris Surui, creberrima turba,
Consilij plena, in circumspellit. omnis
Dogimus exitium suadet gsumere ferro
Quæ res cunq; foret Glareano subdita freno
Et natos matresq; & gentem à germine totam
Assensere omnes, placuit factum istud in omni
Religione, scelg Siculi mouere Tyranni,
Periurusq; Sinon, Neptunæq; imþig aræ
Laomedon custos: uix hoc scelg attentares
Dire Nero uita Libyco truculentior urso
Tormenta immenso torquunt immania prelo,
Bissonisq; globis, rumpunt moenia muri
Viscera, tum quernq; uacuo ære sibilq; errat,
Serpentumq; instar, fremitq; p nubila longe
Auditur, stridetq; per arua uolubile murmur,
Nutabat murg, rimasq; infirmq; hiantes
Iam cadit, & lapidem lapis agramat, omne iniquum
Subsequit?, lapides rupti fossata replerunt
Irruit immensq; Suus, suus, tota q; cingere natte,
Et numero potius nisiq; q; viribus impens
Fit uia, ut propan, hostis contrariq; hosti
Sequit, exiguum Glareanum cingit. agme
Undiq; tum subito shident fulgentia crebris
Ichib; arma virium, suus circumrepit hastis
Oblongis, gefisq; asperis, bifidiq; farissis.

Hic labor omnis adest, furor igneus arma, uirosq;
Inflammat, gemuit tellus sub collibus ima,
Insonuitq; polq; frangi montana uident?
Culmina, sudat adeps, liquor ardug ora suumq;
Complerat, nulla hic mora, nulla potentia dormit,
Sed dure nimium cuncti fremitu arma mouebant.

Percutitur Glareana cohors, his undiq; cincta
Lucib; ut ravidis Lybis Libya circuatu uris

Marmaricq;

44

Marmaric⁹ sylva Leo, portentosus in omnes
Fertur, & unōne unco sœnit, dentesq⁹ minaces
Exacuit, candag⁹ furens hirsutior ung⁹
Immotus sedet, & milloso pectore vires
Exercet, certare animo, puonare parat⁹:
Sic alpina mang duros experita labores
Stat solida, hand ferro, nec fustib⁹ ullis
Cedit, & immota fluct⁹ tellure frenentes
Fert circumquag⁹ (cirruerint) stat Glarea caub⁹
Inconassa silix, penitusq⁹ immobile saxum
Hunc matres astum, iuuenes castag⁹ puellæ
Conspexere procul, montano culmine dudum,
Heu quid agant, quo se uertant, tu poplite flexo
Cum demitu duplices tendent ad Sydera palmas
Omnipotens Iuperum, clamant, rector⁹ pater⁹
Quid gen⁹ hoc nostrum comittere canum,
Quidq⁹ uiri insontes potuere? piacula prassi
Multa, quib⁹ sup illa moens haec pessis mundat.
O Celi terræq⁹ sator saltem a spicē matres
Umbelles, pueros flentes, pauidasq⁹ puellas
Cernere, da finem petimus Rex summe laborum
Sit satis extintos nuper cecidisse maritos
Tu Fridoline pater, tu maxime præful
Hillarion, patrīce domini, sancti⁹ penates,
Numine adeste pi⁹, atq⁹ infandam cernite casū,
Quo Glareana ruat uestra haec Respubrica fluct⁹.
Finierant, pater omnipotens de uertice cœli
Audierat, quem sic Fridolin⁹ in celo preclaro
Allog⁹t? quem das o rex hominumq⁹ Deumq⁹
His miseri⁹, quem das, rebus sanctissime finem?
O aeterne pater, q aeterno aeterna gubernas
Foedere, naturæ genitor, præsentia cui sunt

Omnia

Omnia, Nonne mihi tua magna potētia dono
 Hanc dederat nallem; nomē ardua Glareā nobis
 Est data, dum tumulo das fætida membra lenare
 Vr̄si heri, dum das testem ferre ante tribunal
 Hostium, ubi insontem me turba sc̄elestior uogat
 Risūetq; tuæ ni me submisero peltæ.

Amphibolia

Da verum genitor populum iam uincere nostrū,
 Hillarionq; præcat? idem, qd. n. tua nobis
 Sancta fides, caput hoc seruis cælestē negabit?

Tum pater omnipotens placido sic ore profatur:

Chare tibi Fridoline nihil pater ipse negauit,
 Hillariona simul, mea dum clementia semp
 Audijt, an iam non cunctantem respice patrem
 Haud abs re, placuit paruum explorare populum
 Oppositum multis, quæ fit fidutia cincto.
 I celer, & parnam (uolui) da uincere plebem
 Occumbant Sueui, tumidi & sine lege suppi.

Sic aut: hi celeres summo de uertice Olimbi
 Præcipites uolitant, calidumq; cælestib; axem
 Immotum clavis, cæliq; ingenitū uolui
 Viscera, & immensam nullo discrimine molam
 Stellatumq; uident sinuosis unquibus orbib; angustam,
 Cui dextrā lenaq; dux lucentib; astros arctos
 Luminib; pstant, æquor non tingere suete
 Arctophylax Cusios, donoq; illata Mineruæ
 Andromedæ cœlo, Pegasusq; uolatile sydus,
 Et uia qua Phæthon cælestem incenderat orbo,
 Omnia collucent longo, longo uidere uolatu
 Cuncta polo, gelidumq; senem, lonis humida regna,
 Mauortemq; granem, Veneris blandissima castra
 Atq; patrem phæbūm gelido sub sydere Tauri
 Cui Stilbon subit, & Phæbi soror ultima Phœbe

Iam terretem cernint, & parva mole iacentem
 Tellurem, uasto pene undiq; gurgite cinctam
 Cui facies triplex, Irno sunt ordine uulto
 Europen, Lybiuen, Asiam dixerit priores
 Alpinas laeti rupes, ubi Glarean Cælo
 Alta cacuminiq; late supiminet aspis,
 Accedunt, cernunt miscerent prælia Martem
 Et ridere dolum, & Glareanæ illudere genti
 Stant contra irati claro cincti a nomine diuini
 Contemplantur item fortis, fidamq; cohorte,
 Pro patriaq; mori solitam, cædiq; paratam,
 Quæ nec terga dare, aut spaciose cedere campo
 Docta erat, immota sed sedula fædere pendet.

Hand procul est torrens sinuosa cataclyta curvus
 Litterib; uoluens, sonitu magni fragore
 Saepius irrumptus, montis lato abscidit, Euro
 Intus & impulsu uenorum viscera mortis montis
 Partit, steriles deuexi Glarepa ruris
 Facta agro, huc primum Glareanum coigit agmen
 Vi Sueui, Fridoling adest, & maxima aeno
 Hillarion: satis est huius, dixerit, popelli,
 Constantes uidisse viros animosq; fideles:
 Auxilio sumus, & quam oī defendimus aeno
 Nunc quoq; contueamur opem, lapidū arma superū
 Conseruant Sueum: Fridoling ab aethere sancta
 Dat claro uoce, Intrepidu clamatis popello
 VINCITE, sic ait: hi celeres uolitanib; armis
 Rem uripiunt, crepitans lapidū salit irrita grando.

Obstupuit Sueus, primum tum fortis in armis
 Nutat equus, partesq; phalanx Austrina p̄des
 Scinditur, exasit Glareano in milite uirtus.
 Tum subito duplices, animoso in pectori uires
 Succrescant, Swengi fugax nec tendere contra
 Sed nec terga dare elegit: cen turba freniente

Vreet aprum telis, ille igne accensus & ira
Sænas acerba ruens vacnum æra denib[us] oem
Dissipat, infrendens vindictam q[ui]rit multo
Tum uicto remuit, Spacioso hæsit in agro.

Sic Sueus, quem nec clivens iuuat ante galorum
Nec dextra exultans, ingens nec militis agmen,
Obruitur lapide, atq[ue] immisis undiq[ue] telis
Quineham patrj vindictas, sanctiq[ue] penates
Tela dabant, sonuit crebro cana tempora circum,
Est crepitū galea, & tinitu effebuit astro,
Coguntur iam terga dare, & discidere Suei.
Tum luctum miseri ingente, & acuta uidisse
Tela uolare loco, & lapidum rauere bescere murmur.
Subseq[ue]t Glareana cohors, plumantū supba
Stelliferam lunonis auem, sternuntq[ue] soiesq[ue] ferar[um]
Omnia sumi, ingentes dirō molimine prædas
Extorquent, Sueus fugiens hac mole saevum
Oppidulum, nisus se iterum defendere muris.

Est flumig (nestri Lindum cognomine dicunt.)
Per Glareana ruens erranti surgite rura
Hostia limosæ tandem intrat amara paludis:
Sic campum pugnae circa interclusit ubrumq[ue],
Non poterant Suei sulcando sequare liquores
Indomitos, agrosq[ue] canos, muscosq[ue] rura,
Latag[ue] hinc abq[ue] hinc fossas, uluatisq[ue] palustrem,
Præcipites sperata ruunt ad mania pulchri
Oppidulum, quod dum portas concluserat, oes
Iratum euentumq[ue] uidens, casumq[ue] suorum
Profingui lacui multa formidine pontem
Exuperare putant, coit hic exercito omnis
Sueorum, impellitq[ue] malum, timor ardug urget.
Ecce ruuit celeri fatalis machina lapsu,
Dissoluere trabes, crepuere styliq[ue] pilæq[ue],

Cum clamore

Cum clamore labant, subit exitiale lacunar
 Suenicaq; arma coquens humidas detrusit in undas,
 Et quæ Glareadum, construxit Suevia turmæ,
 Suevus adit, gustatq; cibos, & pocula mense
 Hen quantos gemifq; cælo quantumq; nulatu
 Audires, Spissi pendent in quoite nastro
 Et si non sitiunt, liquidos hantere liquores
 Cen' bibuli, & pleno tum gurgite flumina potant,
 Vix fluit unda patens, apparent undiq; densa
 Arma virum, gelæq; & Suevica gada p undas
 Obstruit stagnum numero sua balnea Suevæ
 Quantq; extructa alijs (cuiq; verea castula) circum
 Explorat, cadit in fossam quam condidit hosti.
 Tanta cohors pelago ventosa cadavera pontis
 Officium complevit, tunc transcurvere plantis
 Iam factu facile, & humido uacat unda Suevo
 Tum Glareano memor mang uictorq; in littore fortis
 Elatos suenorum animos, fastuq; subbas
 Risit: habes penitusne aio quo Sueve petisti? Sarcastic
 Pastillo clamat, nobis contrariq; ibis?
 Amplius & num iam nostrates deneges ultos?
 Haec ait, & patriam immensa uictoria ouantes
 Glareades adeunt, consul socia aquina iungens
 Incedit medius canis, pater ipse capillis
 Aureg ex humeris, Alpinum balthenus ensem
 Subligat, effulget maculis lucentib; umbo
 Hispida cui mento, prolixaq; barba fluebat,
 Cui quoq; consilij plenum caput, altius acris
 Iuditinum sensus, intellectusq; uirescens
 Ut quondam Cæsar magno pœpè triumpho,
 Lætior urbem adiit, spaciousq; orbe subbas
 Dum Libyam, Gallosq; acres, durosq; Britannos
 Subiiceret Romæ uictor è honor alti, & ingens
 Gloria akit, mediò socios subminet omnes

Pilenio

Pilento uehitur Capitoli ad culmina sacri
Sensu acer, ratione sagax, cultusq; Minerua
Oppidulum euentum indignans, casumq; sinistrum
Ingemuit furibundum, & quæ fortuna sit illi
Ventura obtinuit, ne rursq; ad arma resurgant
Helvetij, totum (meruit) qui à sedib; imis
Euellant, flammisq; domos murosq; patentes
Quinetiam gelida populum ipsum morte piabunt.
Consilium uocat, & tandem uix ultima suadet
Excidia, ut moriturum moenia deleat igni
Neu Landulphiade quisq; sperare licevet,
Tanta erat muidia, vindictæ ignava cupido
Exportant opes, pueri mæstrosq; puelle
Et pauidæ matres infortunata relinquunt
Pergama, quot gemito: quot tum singultib; imum
Æstuat heu peccq; lachrimas memorare teperantes
Quis poterit: eeng imbelle ah quo uerteris ingens?
Interea soenus rapido circumstrepit igni
Miles (mauditum) diras in moenia flamas
Inq; domos circumquaq; injicit, Ecce sub awas
Flamma furit, Sparsoq; globosum puluere fumuna
Evuctat cœlo, lambit furibunda lacunar
Culminaq; alta petit, rabidq; stridebat acervis
Liquor, in æthereo pulsat pia sydera cœlo
Æsty, & altonita aëre se se surripit ales
Squamosumq; pecq fugient à littore pisces
Ignea tempestas uisu illætabilis omni
Liquidq; opprimitur sinuosis fluctibus aer
Percutiturq; frigus, oculis circumfluiq; æther
Tum pater omnipotens placido sic ore profatur: *Sufflq; p.*
Corruere effulget, lætasq; aperi re fenestras
Iam cadit oppidanum flamma, nutantq; superbi;
Exustæ paonis opes, iam durior ardet

Schopq

Schopus & indomito domo omnis corruit igne,
 Vulcano natat urbs tota, & subsidit in arcum.
 Aequaturq; solo, duntaxat robora muri
 Apparent, veluti longus nobile bello
 Ilium abit pessum, saeuo quassata tridenti
 Mœnia neptunus uertit, saeuissima portas
 Juno tenet ferro accincta, & iam culmina frenes
 Crudeli insedit Tritonia Gorgone Pallas
 Iuppiter omnipotens, sic uolueret fata canebat
 Ipse Aris uires in Xanthia sufficit arma

Interea Senior Glareano in pergamena Consul
 Lætior & socijs, aiosq; agmine fertur
 Conuenere procul, montano uertice matres
 Plaudentes, pueri circum, sanctoq; puellæ,
 Atq; Deo lætos, Diuisq; penatib; hymnos
 Concinuere petuntq; uiros, & carmina dicunt
 Ipse sed immenso circundato domine Consul
 Compilare uires, populo hæc suadere laborat,
 Precipit insomnis faciurna silentia prece
 Atq; alto nixus solio pater ipse profatur

O patria ante alios felix, cui numina Diuum
 Sancta farent, etenim cui sunt Fridoling, & alto
 Hillavion celo, superos q; digna penates
 Iustitia colis, atq; arces à mortibus hostes,
 Illos quos potius dominandi saeva cupido
 Iustitiaq; oppressa trahit, flagrantiq; libido
 Nostras in matres & scelg hoc. Inflasq; puellas
 Hen quod clamores misera in regione sonabant,
 Frendere uix ausi nos, nec contra ire ualeamus.
 Terrenas pait diuina potentia uires
 Cælestes nobis dominos non terrea nata
 Aut tumidos ventre, aut nulla ratione supplos
 Sufficit, q; iustitiam reparare sepultum
 Vi supwh mitamur & ardua in æthere celo
 Prædemur castra, & scindamq; mollib; arces
 Unum hoc o mea gens, illud præq; omnib; unum
 Adhortor m̄tūm̄q; postrus uerumq; monebo
 Iussa time Diuum, & sanctos uenerare penates